

Zásada „znečisťovateľ platí“ a environmentálna zodpovednosť

ZHRNUTIE K DOKUMENTU:

[Smernica 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd](#)

AKÝ JE CIEĽ TEJTO SMERNICE?

V smernici sa ustanovujú pravidlá založené na zásade „znečisťovateľ platí“. To znamená, že spoločnosť, ktorá spôsobí environmentálnu škodu, je za ňu zodpovedná a musí prijať potrebné preventívne alebo nápravné opatrenie a znášať všetky súvisiace náklady.

HLAVNÉ BODY

V smernici sa environmentálna škoda vymedzuje ako:

škoda, ktorá má významný vplyv na environmentálny (ekologický, chemický alebo kvantitatívny) stav vodných zdrojov, ako je [stanovené v smernici EÚ o vode a smernici o stratégii pre morské prostredie](#)

škoda na zemi, ktorá predstavuje závažné riziko pre zdravie ľudí;

škoda na chránených druhoch a prirodzených biotopoch, ktorá má nepriaznivý účinok na ochranu, ako je stanovené [v smernici o ochrane voľne žijúceho vtáctva a smernici o prirodzených biotopoch](#).

Táto definícia zahŕňa vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia (keďže sa tým ovplyvňuje stav pôdy alebo vody), vnútrozemských povrchových vôd a podzemných vôd a akékoľvek zámerné uvoľnenie geneticky modifikovaných organizmov, ako je stanovené v smernici [2001/18/ES](#).

Rozsah pôsobnosti

Existujú 2 scenáre výskytu zodpovednosti:

1.

Environmentálna škoda spôsobená akýmkoľvek činnosťami uvedenými v prílohe III smernice, napríklad:

energetický priemysel

výroba a spracovanie kovov

priemysel nerastných surovín

chemický priemysel

odpadové hospodárstvo

rozsiahla výroba buničiny, papiera a lepenky, farbenie textílií a garbiarne

rozsiahla výroba mäsa, mliečnych výrobkov a potravín.

2.

Environmentálna škoda na chránených druhoch a prirodzených biotopoch (alebo jej bezprostredná hrozba) spôsobená pracovnými činnosťami inými ako tie, ktoré sú uvedené v prílohe III, a z dôvodu zavinenia alebo nedbalosti spoločnosti.

Výnimky

K výnimkám patrí ozbrojený konflikt, prírodná katastrofa, zodpovednosť za tie druhy environmentálnych škôd, na ktoré sa vzťahujú medzinárodné dohovory (napr. znečisťovanie morí), a jadrové riziká, na ktoré sa vzťahuje [Zmluva o Euratome](#).

Preventívne a nápravné opatrenia

V prípade výskytu bezprostrednej hrozby škody musí spoločnosť bezodkladne prijať potrebné preventívne opatrenia.

Ak sa škoda už vyskytla, spoločnosť musí bezodkladne informovať úrady a prijať kroky na zvládnutie situácie s cieľom zabrániť ďalšej environmentálnej škode a hrozbám pre zdravie ľudí a prijať príslušné nápravné opatrenie.

Spoločnosť musí zaplatiť za preventívneopatrenia a nápravnéopatrenia , okrem určitých situácií, napríklad ak škodu spôsobila tretia strana napriek príslušným bezpečnostným opatreniam, alebo škoda bola výsledkom dodržania úradného pokynu.

Vykonávanie

V [správe o vykonávaní](#) z roku 2016 sa skúmali skúsenosti s vykonávaním smernice v rokoch 2007 až 2013 vrátane hodnotenia, ktoré sa vykonávalo v rámci [REFIT](#), programu [Európskej komisie](#) v oblasti regulačnej vhodnosti a efektívnosti.

V správe sa potvrdzuje, že hoci smernica ešte nedosiahla svoj úplný potenciál, ukázala sa ako účinná pri náprave environmentálnej škody a stimulovaní prevencie.

ODKEDY SA SMERNICA UPLATŇUJE?

Uplatňuje sa od 30. apríla 2004. Krajiny EÚ mali povinnosť zapracovať ju do vnútroštátnych právnych predpisov do 30. apríla 2007.

KONTEXT

Ďalšie informácie sú uvedené v časti [Environmentálna zodpovednosť](#) na webovom sídle Európskej komisie.

HLAVNÝ DOKUMENT

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56 – 75)

Následné zmeny smernice [2004/35/ES](#) boli zapracované do základného textu. Toto konsolidované znenie slúži len na informačné účely

SÚVISIACE DOKUMENTY

Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu podľa článku 18 ods. 2 smernice 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd [[COM\(2016\) 204 final](#), zo 14. apríla 2016]

Pracovný dokument útvarov Komisie Hodnotenie REFIT smernice o environmentálnej zodpovednosti, ktorý je sprievodným dokumentom k správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 18 ods. 2 smernice 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd [[SWD\(2016\) 121 final](#) zo 14. apríla 2016]

Posledná aktualizácia 05.10.2016